

ANEM

A s o c i j a c i j a   n e z a v i s n i h   e l e k t r o n s k i h   m e d i j a
A s s o c i a t i o n   o f   I n d e p e n d e n t   E l e c t r o n i c   M e d i a
Beograd, Takovska 9, tel/fax: + 381 11 322 5852, 3038 384

REGULATORNO TELO ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Trg Nikole Pašića 5

11000 Beograd

PREDMET: Prilog ANEM-a javnoj raspravi o podzakonskim aktima iz nadležnosti Regulatornog tela za elektronske medije – o Nacrtu pravilnika o kriterijumima i načinu povećanja udela evropskih audio-vizuelnih dela i o Nacrtu uputstva o načinu primene odredaba Zakona o elektronskim medijima kojima se uređuje sopstvena produkcija.

Asocijacija nezavisnih elektronskih medija (ANEM) blagovremeno dostavlja svoje pisane primedbe i sugestije kao doprinos javnoj raspravi o navedenim nacrtima podzakonskih akata iz nadležnosti Regulatora.

1. Nacrt pravilnika o kriterijumima i načinu povećanja udela evropskih audio-vizuelnih dela

Ovde ukazujemo na određeni broj problematičnih odredaba Nacrta pravilnika koje po našem mišljenju odstupaju od relevantnih odredaba Zakona o elektronskim medijima. Podsećamo da se, shodno članu 25. stav 1. Zakona o elektronskim medijima, pravilnikom bliže razrađuju pojedine odredbe zakona, te u tom smislu ne bi smele da uvode nove obaveze za elektronske medije koje samim zakonom nisu predviđene niti definisane.

a) Pre svega, član 3. Nacrta pravilnika, koji definiše pojmove koji se primenjuju u Pravilniku, nije u potpunosti usklađen sa Zakonom o elektronskim medijima (ZEM). Tako se u Pravilniku daje definicija povezanog lica u kontekstu utvrđivanja ko može biti evropski nezavisni producent, iako ta kategorija nije definisana, a po svojoj suštini nije uopšte predmet medijskih propisa nego propisa iz oblasti zaštite konkurencije. Član 4. tačka 25) ZEM-a jasno definiše da je nezavisni producent *fizičko ili pravno lice koje je registrovano za proizvodnju audio i audio-vizuelnih dela i ima sedište u Republici Srbiji ili državi članici Evropske unije ili drugoj evropskoj državi koja je potpisnica međunarodnog ugovora koji obavezuje Republiku*

Srbiju i koje nije povezani učesnik na tržištu sa pružaoce medijske usluge u smislu zakona kojim se uređuje zaštita konkurencije. Član 5. Zakona o zaštiti konkurencije propisuje da su povezani učesnici na tržištu oni koji su povezani tako da jedan ili više učesnika na tržištu kontroliše drugog ili druge učesnike na tržištu (u daljem tekstu: povezani učesnici na tržištu), a ta kontrola naročito postoji: 1) ako kontrolni učesnik ima svojstvo kontrolnog (matičnog) društva, odnosno kontrolnog člana ili akcionara, samostalno ili zajedničkim delovanjem, po pravilima o povezanim privrednim društvima u smislu zakona kojim se uređuje položaj privrednih društava; 2) na osnovu svojine ili drugih imovinskih prava na imovini ili delu imovine drugog učesnika na tržištu; 3) na osnovu prava iz ugovora, sporazuma ili iz hartija od vrednosti; 4) po osnovu potraživanja ili sredstava za obezbeđenje potraživanja ili na osnovu uslova poslovne prakse koje određuje kontrolni učesnik. Definicija iz Nacrta pravilnika nije usklađena sa definicijom matičnog zakona, a čak i da jeste, vrlo je problematično da Regulatorno telo za elektronske medije definiše pojmove iz zakona koji uređuje zaštitu konkurencije, a posebno zbog toga što takvo ovlašćenje nema ni u Zakonu o elektronskim medijima.

b) Član 3. Nacrta pravilnika definiše na koje pružaoce medijskih usluga se ne odnose obaveze vezane za kvote evropskih audiovizuelnih dela i dela evropskih nezavisnih producenata, pa navodi da se ona ne primenjuje na specijalizovane programe koji obuhvataju u celini vesti, sportske prenose, igre, TV oglašavanje ili TV prodaju, na specijalizovane programe koji po svom specifičnom programskom konceptu u celini obuhvataju audio-vizuelna dela neevropskog porekla, kao i na usluge koje se pružaju na lokalnom području.

Smatramo da ova odredba nije usklađena sa ZEM-om budući da on predviđa da se ove obaveze odnose samo na pružaoce medijske usluge televizije koji pružaju usluge na nacionalnom nivou (odnosno ne na one koji pružaju uslugu na lokalnom području). Zato je sporno koji je pravni osnov da se dve kategorije specijalizovane usluge „izvuku” iz opsega primene Pravilnika. Za prvu kategoriju je jasno da je izuzetak izvučen iz definicije samog evropskog audiovizuelnog dela, pa može donekle da se nađe opravdanje, ali je pitanje i da li je ta definicija pravilnika u skladu sa ZEM-om. Za drugu kategoriju specijalizovane usluge je posebno problematično izuzimanje, jer je ona dosta široko postavljena pa može doći do toga da regulatorno telo arbitrarno procenjuje čiji je programski koncept takav da u celini obuhvata „audio-vizuelna dela neevropskog porekla”. Ni treća kategorija nije dovoljno dobro definisana jer nije jasno koga izuzima u kontekstu naših domaćih prilika. Podsetićemo da je digitalizacija terestrijalne televizije okončana 7. juna ove godine i da su svi dosadašnji lokalni emiteri postali praktično regionalni jer pružaju uslugu za područje celog allotmenta, pa je zato neophodno da se umesto bezlične konstrukcije „usluge koje se pružaju na lokalnom području” zameni sa formulacijom „pružaoce medijske usluge televizije koji imaju dozvolu za regionalno ili lokalno pokrivanje”, budući da je *ratio legis* ove odredbe da se primenjuje samo na PMU televizije koji imaju nacionalno pokrivanje, ne i na one koji uslugu pružaju za uže područje. Takođe, smatramo da je poželjno Pravilnikom precizirati da se obaveza odnosi

isključivo na medijsku uslugu televizije, kako bi se nedvosmisleno preciziralo da PMU radija nemaju ove obaveze.

v) Član 4. stav 2. Nacrta pravilnika, po našem mišljenju, takođe odstupa od ZEM-a jer predviđa da PMU televizije obaveze mora ispuniti u vremenskom okviru od pet godina. Zakon ne poznaje vremensku odrednicu, već samo propisuje da je pružalac usluge televizijskog emitovanja dužan da obezbedi da evropska audio-vizuelna dela učestvuju sa više od 50% u ukupnom godišnje objavljenom programu, a ako to ne uspe u posmatranoj godini, dužan je da svake godine poveća visinu udela evropskih audio-vizuelnih dela u ukupnom godišnje objavljenom programu u odnosu na prethodnu godinu, pri čemu najniže početno učešće iznosi 20%. Smatramo da vremenska odrednica nema uporište u Zakonu i da se ne može uvoditi pravilnikom kao podzakonskim aktom, budući da on samo može bliže da odredi način ispunjavanja obaveze, u šta ne ulazi vremenski okvir.

g) Gore navedeno pod tačkom v) važi i za odredbu člana 6. stav 2. Nacrta pravilnika koji predviđa istu vremensku odrednicu za evropska audio-vizuelna dela nezavisnih producenata.

2. Uputstvo o načinu primene odredaba Zakona o elektronskim medijima kojima se uređuje sopstvena produkcija

Smatramo da je Uputstvo korektno definisalo sopstvenu produkciju, te u tom smislu na konkretni podzakonski akt nemamo većih primedaba.

Ipak, smatramo da je bitno da se stručnoj javnosti i medijima objasni koji su kriterijumi koje Regulatorno telo za elektronske medije koristi prilikom izbora da li će neko pitanje bliže urediti pravilnikom ili uputstvom. Drugim rečima, da li odluka o izboru forme podzakonskog akta u potpunosti zavisi od subjektivne ocene REM-a ili postoje donekle objektivni kriterijumi. Podsećamo da ZEM ne opredeljuje kojim će se od dva podzakonska akta bliže urediti određeno pitanje. Ovo pitanje nije u potpunosti tehničko jer je drugačija pravna priroda ova dva podzakonska akta, budući da jedan bliže razrađuje odredbe zakona, a drugi predstavlja pravni akt koji pokazuje kako Regulator primenjuje određene odredbe zakona ili drugog propisa koji se odnose na programske obaveze PMU.

Beograd, 18.6.2015.

Za ANEM

Milorad Tadić, predsednik